

Workshop Klimaat en Energie

Maatregelengroep 7: Voorbeeldrol van de overheid

Kleine voorafgaande precisering

Deze tekst betreft enkel de betrokken federale administraties. Hij betreft maatregelen met betrekking tot gebouwen, het wagenpark en vliegvluchten!

Inleiding

Dit rapport is het resultaat van de besprekingen die gevoerd werden binnen werkgroep 7, Voorbeeldrol van de publieke overheden (atelier Energie-klimaat).

De werkgroep heeft 3 dagen vergaderd. Gemiddeld waren hierbij 12 personen aanwezig.

Met dank voor de constructieve bijdrage van allen !

I. Vervoer-/mobiliteitsbeleid van de openbare sector

Maatregel 1: Een beleid om minder vervuilende voertuigen aan te kopen

met, als voorbeeld en voor beslissing, het federale initiatief om de rondzendbrief 307quater (BS van 3 juni 2004) te herzien inzake het aanschaffen van personenvoertuigen die bestemd zijn voor de staatsdiensten en voor de instellingen van openbaar nut met als discussiepunten:

- 1. kan de ecoscore-methodologie het werk van de overheidsaankopers vergemakkelijken?*
- 2. hoe kunnen we er zeker van zijn dat de federale en gewestelijke overheden dezelfde criteria gebruiken zodat er voldoende gewicht in de schaal kan worden gelegd om de markt te laten evolueren?*

Er bestaat een werkgroep die deze rondzendbrief herziet. Een lid van deze groep zet de stand van zaken uiteen. Deze voorstelling wordt gevolgd door een bespreking.

Er worden opmerkingen geformuleerd omtrent de herziening van deze rondzendbrief:

- Deze brief heeft enkel betrekking op de nieuwe voertuigen, wat gebeurt er met de bestaande vloot?
- De rondzendbrief heeft enkel betrekking op de personenwagens, kan dit worden uitgebreid tot bedrijfsvoertuigen?
- De rondzendbrief heeft enkel betrekking op de federale besturen, en wat met de overheidsbedrijven?
- Conflict met de onderhandelde contracten, bijvoorbeeld met de topmanagers (cf. contractuele voordelen).
- De besturen zijn niet verplicht om via de FOR te gaan om hun aankopen te doen.
- De rondzendbrief overdrijft wat de parastatalen betreft (sommige hebben bestuursautonomie, dus moet alles via de beheerscontracten gebeuren).

Een lid van de werkgroep wijst erop dat de overheidsbedrijven hiervoor interesse hebben (zou kunnen worden opgenomen in hun beheerscontract) en dat ze niet op de hoogte waren van de rondzendbrief. De vraag rijst hoe we de parastatalen en de overheidsbedrijven hierbij kunnen betrekken.

De studie van VITO (besteld door Van Weert - POD DO) wordt vermeld. Zij heeft de vloot van voertuigen van de overheidsbedrijven bestudeerd (Belgacom, de Post en de NMBS). De deelnemers kennen de resultaten niet. Deze studie heeft eveneens betrekking op de bedrijfsvoertuigen.

Er zijn opmerkingen geformuleerd wat betreft de overheidsopdrachten. De vraag werd gesteld om een onderscheid te maken tussen de criteria (methodologie) en de evaluatietechnieken (wat ECOSCORE zou kunnen zijn). Er wordt aan

toegevoegd dat het gebruik van ECOSCORE geen aanleiding kan geven tot klachten omtrent het toewijzen van de overheidsopdrachten (men moet echt zeker zijn van de betrouwbaarheid van de methode, zoniet kan er beroep worden aangetekend). Er wordt gevraagd om de kwaliteit van de gegevens die door ECOSCORE worden gebruikt na te gaan. De technische studiegroep beoordeelt momenteel ECOSCORE. De ECOSCORE-methode heeft als voordeel dat ze verschillende criteria combineert en dat ze door de gewesten en de federale staat wordt erkend.

Status: (1) Consensus / ~~(2) Gedeeltelijke consensus (verschillende standpunten) / (3) Geen consensus (er is meer informatie nodig)~~

- De werkgroep is bereid om tot een dynamiek te komen over alle voertuigen en het proces voor bedrijfsvoertuigen nieuw leven in te blazen.
- De bestaande werkgroep voor de herziening van de circulaire zou, op vraag van de overheidsbedrijven, de minister bevoegd voor de overheidsbedrijven moeten inlichten over de resultaten van deze werkgroep. De minister bevoegd voor de overheidsbedrijven kan hieruit dan inspiratie opdoen bij de opstelling van haar beheerscontracten. De parastatalen en overheidsbedrijven zullen bovendien worden ingelicht over en warm gemaakt voor de inhoud van deze rondzendbrief.
- Voor de niet-personenwagens moet er een werkgroep opgericht worden die, na kennisname van de aanbevelingen uit de studie van VITO, concrete maatregelen zal voorstellen. Deze werkgroep zal bestaan uit het Ministerie van Landsverdediging, de betrokken Fod's en Pod's, de overheidsbedrijven, ...
- Uitbreiding van de maatregel tot federale mandatarissen (voorzitters, dg's), tot de beleidscellen en de politieke verantwoordelijken.
- Rationalisering van het realtime beheer van de vloten van bestaande voertuigen, met eventueel het gebruik van car sharing (een maatregel die werd besproken in de workshop Mobiliteit).
- Wat de Ecoscore-methodologie betreft, stelt de werkgroep voor dat de technische groep zijn evaluatie afsluit. Als de evaluatie positief is, wordt Ecoscore gekozen. Maar toch is het nodig een platform op te richten (FOD Leefmilieu, FOD Mobiliteit, de milieu-ngo's, FEBIAC, de transportsector...) om de kwaliteit van de gegevens die in Ecoscore worden gebruikt te verbeteren.
- Wat de overheidsopdrachten betreft, wordt er gevraagd dat de milieucriteria meer gewicht in de schaal kunnen leggen (minimaal 15%).
- De groep "duurzame overheidsopdrachten" van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling (ICDO) zal de criteria uniformiseren en zal aan een technische groep vragen om deze criteria op te stellen (www.gidsvoorduurzameaankopen.be).
- De bepaling van concrete tijdsgebonden doelstellingen m.b.t. de verbetering van de milieuproductiviteit van het wagenpark.

Maatregel 2: Compensatie voor de CO₂-uitstoot door de verplaatsingen per vliegtuig

van de personeelsleden van overheidsdiensten in het kader van hun functie (internationale missies) met als mogelijkheden:

- 1. het uitwerken van een "code van goede praktijk voor de compensatie van CO₂"*
- 2. Het uitvaardigen van een rondzendbrief door de federale regering inzake de compensatie voor de uitstoot van broeikasgassen door de verplaatsingen per vliegtuig door de leden van de regering en de personeelsleden van de federale overheidsdiensten en de programmatorische federale overheidsdiensten, en van de instellingen van openbaar nut, in het kader van hun functie*

De budgettaire impact van deze maatregel zal beperkt zijn, maar de symbolische impact daarentegen kan heel groot zijn.

De groep benadrukt het belang om eerst te werken aan een rationalisering van de vluchten binnen de besturen. Ook andere mogelijkheden moeten worden overwogen zoals:

- Tele-/videoconferentie
- voorrang geven aan de trein (de beperkingen qua tijd en de extra kosten nagaan)

En wat de onvermijdelijke vluchten betreft:

- EMAS-gecertificeerde besturen verrekenen al de kilometers die werden afgelegd voor de missies; vergeten we niet dat een vijftiental besturen hun certificatie momenteel doorlopen of daarmee zullen beginnen in de komende maanden.
- De impact van deze vluchten berekenen (waarbij rekening wordt gehouden met impactfactoren zoals de uitstoot op hoogte).
- Beleidslijnen vastleggen om de reserveringen van deze vluchten beter te beheren (toevertrouwd aan één enkele dienst) en voorrang geven aan de 2de klasse.
- En ten slotte meerkosten op de vliegtickets zodat financiële middelen kunnen worden vrijgemaakt. Deze meerkosten, als gevolg van de rationalisering (cf. maatregelen hierboven), kunnen budgettair neutraal zijn.

De groep heeft twee pistes besproken over het gebruik van de vrijgemaakte middelen.

Deze middelen kunnen worden toegekend aan:

- De compensatie van deze verplaatsingen in de lucht door de compensatieprogramma's die door de operatoren die instemmen met een gedragscode, worden voorgesteld. De groep benadrukt het belang om voor deze compensatieprogramma's te kiezen waarbij rekening wordt gehouden met de duurzaamheidscriteria.
- Acties binnen de besturen om de energie-efficiëntie te verhogen zowel op het vlak van gebouwen, apparatuur of het wagenpark als acties om de houding binnen de overheid te laten evolueren.

De maatregel heeft geen betrekking op bepaalde soorten vluchten zoals de vluchten van Landsverdediging. De vraag rijst wat nu het statuut is van de vluchten door Landsverdediging voor bepaalde leden van de regering op wie de maatregel van toepassing zou moeten zijn.

Status: ~~(1) Consensus~~ / (2) Gedeeltelijke consensus (verschillende standpunten) / ~~(3) Geen consensus (er is meer informatie nodig)~~

Besluit.

NB: Op bepaalde vluchten van Landsverdediging heeft het volgende geen betrekking (cfr. opmerking hierboven)

Er werd een consensus bereikt over de noodzaak

1) om in de eerste plaats te werken aan de rationalisering van de verplaatsingen per vliegtuig:

- Zoveel mogelijk vluchten vermijden (voorrang geven aan tele-/videoconferenties en aan het reizen met de trein)
- De reservaties aan één enkele dienst toevertrouwen om ze te rationaliseren en zoveel mogelijk voorrang te geven aan vluchten in economyclass; daardoor kunnen de nodige middelen worden vrijgemaakt ter compensatie van de vluchten. (**budgettaire neutraliteit**)

2) van meerkosten op de vliegtickets zodat financiële middelen kunnen worden vrijgemaakt.

Voor het gebruik van de vrijgemaakte middelen worden twee opties voorgesteld:

- Optie 1: er zal worden gecompenseerd via compensatieprogramma's die door de operatoren worden voorgesteld. Deze optie vereist het uitwerken van een gedragscode en beantwoordt aan de wil om de CO₂-uitstoot te compenseren (buiten Kyoto). Deze programma's moeten zorgvuldig worden gekozen in functie van de duurzaamheidscriteria.
- Optie 2: De middelen die worden verzameld, moeten worden toegekend aan acties binnen de besturen om de energie-efficiëntie te verhogen of het nu op het vlak van gebouwen, apparatuur, het wagenpark is of acties om de houding binnen de overheid te laten evolueren. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen het gebruik van deze middelen en acties die zijn voorzien binnen andere fondsen of budgetten om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen.

Maatregel 3: Het gebruik van biobrandstoffen in het wagenpark van de overheid toelaten

Deze maatregel wordt behandeld door de MG "Valorisatie van de biomassa"

II. Gebouwen

Maatregel 1: de daken van de besturen en overheidsbedrijven ter beschikking stellen voor zonnecollectoren

Bespreking:

De werkgroep

- Herinnert eraan dat isolatie en temperatuurregeling over het algemeen veel rendabeler zijn op economisch en milieuvlak dan het plaatsen van thermische of fotovoltaïsche zonnepanelen. Er moet dus voorrang worden gegeven aan de eerste groep. Maar toch kan het interessant zijn voor de overheid om er te plaatsen, als voorbeeldeffect en als effect van culturele besmetting op de bevolking.
- Zet uiteen hoe moeilijk het is om deze maatregel uit te voeren: het plaatsen van panelen kan leiden tot een beschadiging van de dakbedekking; vaak moeten de daken worden gerenoveerd voordat er panelen kunnen worden geplaatst;
- Stelt voor om de maatregel uit te breiden: het is eenvoudiger om terreinen te gebruiken om zonnecollectoren te plaatsen;
- Stelt voor om windmolens of andere op terreinen te plaatsen;
- Vestigt de aandacht
 - o op de economische rentabiliteit waarvoor deze maatregel moet zorgen,
 - o op de veiligheidsproblemen bij het plaatsen op terreinen (veiligheid van mens en dier, risico op vandalisme) en de kosten die dit met zich mee kan brengen (toezicht, kortere levensduur van de installatie bij vandalisme, enz.),
 - o op de juridische problemen die kunnen opduiken (de gebouwen waarin de besturen gehuisvest zijn, zijn eigendom van particulieren, het hierboven vermelde probleem van de premies, het creëren van een wettelijk samenwerkingskader tussen overheid en privé, ...)
 - o op de technische problemen die de installatie van zonnecollectoren op de daken met zich mee kan brengen (waterdichtheid, onderhoud van de daken tijdens de levensduur van de collectoren, enz.)

Status: (1) Consensus / ~~(2) Gedeeltelijke consensus (verschillende standpunten) / (3) Geen consensus (er is meer informatie nodig)~~

Besluit. De werkgroep stelt voor om de maatregel te herformuleren. Het is raadzaam

- aan de opdrachten van Fedesco het plaatsen van zonnepanelen, windmolens en andere op de grond toe te voegen, op de terreinen van de federale openbare besturen die onder het gezag van de Regie der Gebouwen vallen en in overleg met deze besturen, dit alles in het kader van een budget dat daartoe specifiek werd toegekend;
- een inventaris op te maken van alle daken en terreinen die in aanmerking kunnen komen voor het plaatsen van fotovoltaïsche zonnecollectoren, windmolens of andere;
- ervoor te zorgen dat aan de technische, economische, juridische en veiligheidscriteria wordt voldaan;
- dezelfde subsidies, premies, incentives te voorzien voor de federale overheidsbedrijven en -instellingen als diegene die de gewestelijke instanties voorzien voor de gemeenten en provincies. Dit is een probleem dat de federale regering moet oplossen.

Opmerking:

- het kan nuttig zijn om gewestelijke en provinciale ESCO's op te richten waarvoor Fedesco dan de voorbeeldrol zou spelen. Te bespreken in de MG4;
- geluidsschermen koppelen aan zonnepanelen? Voor te stellen aan MG4.

Maatregel 2: De aankoop van elektriciteit die afkomstig is van hernieuwbare energiebronnen voor de federale openbare besturen (bij het hernieuwen van de overeenkomsten voor de aankoop van elektriciteit)

Bespreking: de werkgroep

- ziet hierin een maatregel waarin de voorbeeldrol van de overheid zich duidelijk aftekent, maar vraagt zich af of er voldoende groene elektriciteit is om te voldoen aan de noden van de besturen;
- herinnert eraan dat een grotere vraag ook een groter aanbod creëert;
- stelt zich vragen bij de "groene" criteria van de elektriciteit;
- vraagt zich af of de bestekken deze mogelijkheid voorzien om rekening te houden met de oorsprong van de elektriciteit;
- bespreekt het invoeren van milieucriteria in de bestekken;

Status: (1) Consensus / ~~(2) Gedeeltelijke consensus (verschillende standpunten) / (3) Geen consensus (er is meer informatie nodig)~~

Besluit.

- De werkgroep stelt voor dat het aandeel groene stroom als gunningcriterium moet opgenomen worden in de overheidsopdrachten bij de hernieuwing van de contracten. Dit criterium moet voldoende gewicht in de schaal kunnen leggen om echt mee te tellen (een technisch comité zal zich buigen over de vraag welk percentage aan dit criterium moet worden toegekend).
- Een technische groep bestudeert het totale verbruik van de federale openbare sector in vergelijking met het totale verbruik in België en kan zo het percentage groene elektriciteit vastleggen dat geleidelijk aan moet worden gehaald.
- Niet alleen groene energie, maar ook criteria met betrekking tot energie-efficiëntie moeten worden opgenomen als gunningcriteria.

Maatregel 3: Het veralgemenen tot alle openbare gebouwen van de energiemonitoring waarbij de gegevens automatisch worden ingevoerd

Bespreking:

De werkgroep

- wijst op de moeilijkheid om het exacte verbruik van de besturen te kennen. Maar zonder betrouwbare startgegevens is het onmogelijk doelstellingen vast

te leggen om het energieverbruik te verminderen; er moeten energiekadasters worden opgesteld;

- wijst er nog maar eens op dat de besturen niet altijd de eigenaar zijn van de gebouwen waarin ze gehuisvest zijn, en dus gaat het niet om openbare gebouwen;
- stelt vast dat deze monitoringmaatregel van toepassing is op alle verbruik (stookolie, water, gas, elektriciteit);
- herinnert eraan dat de ecologische en economische principes elkaar hier vinden;
- is van mening dat het criterium van de elektronische factuur moet worden opgenomen in de bestekken inzake het leveren van water, gas, elektriciteit en stookolie;

Status: (1) Consensus / ~~(2) Gedeeltelijke consensus (verschillende standpunten) / (3) Geen consensus (er is meer informatie nodig)~~

Besluit.

De maatregel wordt uitgebreid tot **een beter energiebeheer** van de gebouwen van de federale besturen, en dit alles in samenspraak met EMAS. Voor dit beter beheer is het volgende nodig:

- een initiële energieaudit
- energy management
- een centraal beheer van de energieboekhouding (E.I.S.)
- een maandelijks schets van de energetische handtekeningen (verbruik naargelang van de weersomstandigheden) die realtime ter beschikking moeten worden gehouden van de beheerders van de gebouwen via E.I.S.
- het aanduiden van verantwoordelijken voor het energiebeheer
- de technische monitoring
- technische audits

De werkgroep stelt voor dat het **elektronische factuursysteem** (waarbij de gegevens ter beschikking worden gesteld via elektronische bestanden) - dat al is opgenomen in de bestekken voor het leveren van gas, elektriciteit, water en stookolie die zijn opgesteld door de Regie der Gebouwen - wordt aangevuld met initiatieven om **de follow-up van het maandelijks verbruik** te verfijnen: het plaatsen van sensoren voor een regelmatige monitoring van het verbruik, het plaatsen van sensoren voor installaties op stookolie, het opvoeren van het veldwerk voor het up-to-date houden van de gegevensbank betreffende de "**organigrammen van de meetpunten**", dé fundamentele basis voor het bijhouden van het verbruik. ...

De cel Energie en Duurzame Ontwikkeling binnen de Regie der Gebouwen moet worden **versterkt**, er moeten minstens 10 consultants zijn die zich bezighouden met de acties op het terrein in nauw overleg met de beheerders ter plaatse; zo wordt de EIS-gegevensbank optimaal en juist aangevuld. Deze zal als basis dienen voor een beter beheer van het verbruik.

Deze cel werkt in nauw overleg samen met Fedesco voor een win-winsituatie met concrete resultaten, zonder dubbel werk.

De rol van de beheerders van de gebouwen moet opnieuw worden omschreven en versterkt. Deze moeten “energierelais” uitmaken die een opleiding krijgen om de leidingen van de thermische en elektrische installaties te optimaliseren of om, op zijn minst, de taken die zijn toevertrouwd aan de onderhoudsfirma’s, nauwkeurig te kunnen controleren.

Fedesco, in samenwerking met de Regie der Gebouwen, zal ingrijpen bij de **meest energieverslindende gebouwen.**

De optimale energieboekhouding volgens de BESS-methode (“Benchmarking and energymanagement schemes in SMEs intelligent energy”) kan als basis dienen voor Fedesco en de Regie der Gebouwen om het energieverbruik te verminderen.

Maatregel 4: Het invoeren van vernieuwende technologieën in de openbare gebouwen: warmtekrachtkoppeling, warme/koude opslag, warmtepompen. Het mogelijke aantal installaties van warmtekracht-koppelingseenheden wordt geschat op minimaal 40 in de federale openbare gebouwen.

Bespreking:

De werkgroep

- Wijst op de rol die de federale staat kan spelen bij de ontwikkeling van toekomstige technologieën;
- Denkt dat het een taak van Fedesco zou kunnen zijn: de inventaris opmaken van de mogelijkheden in de 1800 gebouwen waarin het federale bestuur is gehuisvest (met een voorkeur voor de gebouwen die ook in het weekend worden gebruikt, zoals musea en gevangenissen), volgens de principes en methodologieën die op het einde van de jaren 80 voor het “energiekadaster” van de gebouwen door de cel “Energie en Duurzame Ontwikkeling” van de Regie werden uitgewerkt. Deze principes en methodologieën worden aangepast aan de mogelijkheden die vandaag de dag bestaan om het verbruik op te volgen: zo zullen bv. de gebouwen die een warmtekrachtkoppeling kunnen opvangen, heel nauwgezet worden opgevolgd op het vlak van verbruik om het verbruiksprofiel te kennen en om de kenmerken van de warmtekrachtkoppeling te optimaliseren via een informaticaprogramma;
- Ook hier rijst opnieuw de vraag over de eigendom of de huur van de gebouwen;
- denkt dat het verstandig zou zijn om contact op te nemen met de technische universiteiten die een dergelijke samenwerking wel zien zitten;

- denkt dat de gebouwen waar de vernieuwende technologieën worden geïnstalleerd, zorgvuldig moeten worden uitgekozen (voorbeeldgebouwen of "populaire" gebouwen, doeltreffende communicatie voor de voorbeeldrol);
- meent dat het belangrijk is om rekening te houden met energieverbruikende producten (energiezuinige producten, elektriciteitsconsumptie van producten, enz.)
- is van mening dat ook op vlak van het elektriciteitsverbruik van de aanwezige installaties (oa. circulatiepompen, koeling, verlichting, bureaumateriaal,...) belangrijke energiebesparingen te realiseren zijn.

Status: (1) Consensus / ~~(2) Gedeeltelijke consensus (verschillende standpunten) / (3) Geen consensus (er is meer informatie nodig)~~

Besluit.

De werkgroep stelt voor om **vernieuwende technologieën in de installaties en openbare gebouwen in te voeren: warmtekrachtkoppeling, productie van koude en warmte en warme en koude opslag, (warmtepompen), enzovoort, in het bijzonder volgens het principe van de derde investeerder.**

Er moet een inventaris worden opgemaakt van de mogelijkheden om deze technologieën te integreren in de 1800 gebouwen waarin het federale bestuur is gehuisvest (met een voorkeur voor de gebouwen die ook in het weekend worden gebruikt, zoals musea en gevangenissen).

Deze technologieën zullen worden gebruikt bij het optrekken van nieuwe gebouwen van zodra dit verantwoord blijkt te zijn.

Maatregel 5: Het aanwenden van "lage energie" en "passiefconstructies" bij het optrekken van nieuwe openbare gebouwen (bijvoorbeeld gevangenissen)

Bespreking:

De werkgroep gaat akkoord met de maatregel en stelt zelfs nog extra maatregelen voor inzake de locaties en de renovatie van de gebouwen. De groep stelt ook vast dat de certificaten moeten worden geharmoniseerd. Er wordt opgemerkt dat België geen cultuur heeft om uitgeleefde kantoorgebouwen af te breken. Te vaak blijft men renoveren, alhoewel het op lange termijn rendabeler is, zowel budgettair als op het vlak van de energie-efficiëntie, om in sommige gevallen gebouwen af te breken en te vervangen door energie-efficiënte nieuwbouw.

Wat de passiefconstructies betreft, haalt men het "pilotproject" aan dat het concept van het toekomstige gebouw van de Europese ministerraad te Brussel (Residence Palace) moet opvolgen. Hiervoor werd een studie toevertrouwd aan

de Regie der Gebouwen voor de follow-up van "Duurzame Ontwikkeling" waarbij een referentiesysteem, dat werd opgesteld door SECO en het WTCB, wordt gevolgd.

Over het A-label is er nog bijkomende informatie: bij de energiecificering van een gebouw worden 3 labels uitgedeeld: voor de buitenkant, het verwarmingssysteem en voor het warm water (niet één label per gebouw). Het A-label dat tijdens de vergadering uitvoerig werd behandeld, stemt respectievelijk overeen met (in het kader van de EAP, de Energieadviesprocedure):

- o een gemiddelde warmtedoorgangscoefficiënt (uitgedrukt in U_m) tussen 0,4 en 0,55 W/m^2K
- o een rendement van het hele verwarmingssysteem tussen 75 en 85%.
- o een rendementsindex voor de productie van warm water (uitgedrukt in kWh/jaar/persoon) lager dan 694.

Status: (1) Consensus / ~~(2) Gedeeltelijke consensus (verschillende standpunten) / (3) Geen consensus (er is meer informatie nodig)~~

Besluit.

- Het uitwerken van criteria op basis van het referentiesysteem voor duurzaam bouwen dat is besteld door de Regie der Gebouwen (gelijk aan het referentiesysteem "HOE" in Frankrijk)
- Nieuwe gebouwen: de werkgroep stelt voor dat de nieuwe gebouwen "passiefconstructies" zijn; **de overinvesteringen, die worden gecompenseerd door energiebesparingen, moeten worden aanvaard.**

De werkgroep is bijkomend van mening dat ook duidelijke doelstellingen moeten worden aangenomen bij de huur en de renovatie van gebouwen. Daarom stelt zij volgende bijkomende maatregelen voor:

- **Nieuwe huur: vanaf 2009 enkel nog gebouwen huren met een A-label in het kader van de toepassing van de Europese richtlijn betreffende de energieprestatie.**
- Renovaties: zich richten op lage energie als dit rendabel blijkt te zijn.

III. Realisatie van “Bilan Carbone” in de openbare besturen

Algemene opmerking: de term “Bilan Carbone” is een gedeponeerd handelsmerk van Ademe (Frankrijk) en verwijst naar een specifiek middel om de koolstofvoetafdruk te berekenen. Dit kwaliteitsvolle instrument is niet het enige waarmee een geldige koolstofvoetafdruk kan worden gemeten en verminderd. Bijgevolg zou het verstandig zijn dat de overheid niet het middel op zich promoot (Bilan Carbone™), maar wel de stap om de koolstofvoetafdruk te berekenen met behulp van kwaliteitsvolle middelen (GHG Protocol, Bilan Ademe™,...). De terminologische precisering is hier van een zeker belang. Vergeten we niet dat dit hier niet alleen de energie betreft, maar ook de afval, de uitrusting, enzovoort, alle aspecten die gelinkt zijn aan de activiteiten van een organisatie.

Maatregel 1: Bewustmaking/promotie van de “Bilan Carbone”-methodologie bij overheidsbedrijven en private bedrijven

Bespreking

De werkgroep snijdt de verschillende mogelijkheden aan:

- De stappen en de bestaande middelen kenbaar maken (ADEME/green house gas protocol)
- Een specifiek instrument ontwikkelen op basis van wat al bestaat
- De toepassing van deze methodologie vereist een goed monitoringsysteem (cf. maatregel 3)

Status: (1) Consensus / ~~(2) Gedeeltelijke consensus (verschillende standpunten) / (3) Geen consensus (er is meer informatie nodig)~~

Besluit.

De werkgroep gaat ermee akkoord dat het nodig is om de methodologie van de berekening van de koolstofvoetafdruk beter kenbaar te maken en om het instrument aan te passen aan de Belgische situatie.

Maatregel 2: Integratie van de “bilan carbone”-methodologie in de milieubeheerssystemen op het niveau van de federale openbare besturen.

Bespreking

De EMAS-evaluatie wordt aangekaart: kunnen we de positieve impact van EMAS op het milieu al berekenen (minder verbruik)?

De beschikbaarheid van de gegevens via de EIS-software werd aangehaald en de moeilijkheden die de besturen ondervinden om binnen een redelijke termijn over hun verbruiksgegevens te beschikken.

Er wordt gevraagd dat het invoeren van de gegevens in EIS wordt geautomatiseerd en voorgesteld om zijn toevlucht te nemen tot de beschikbare gegevens bij Indexis.

Het belang van het verkrijgen van de EMAS-certificatie voor de Regie der Gebouwen wordt naar voren gebracht.

Status: (1) Consensus / ~~(2) Gedeeltelijke consensus (verschillende standpunten) / (3) Geen consensus (er is meer informatie nodig)~~
Besluit.

De werkgroep denkt dat het opportuun is om, in het kader van EMAS, de berekening van de koolstofvoetafdruk als vooruitlopende indicator te gebruiken. Een of meerdere pilootprojecten zullen worden geïmplementeerd in de meest vooruitstrevende besturen bij hun stappen om het EMAS-certificaat te bemachtigen. Na evaluatie van het(de) pilootproject(en) zullen er aanbevelingen worden geformuleerd om deze stappen te veralgemenen.

Nieuwe voorgestelde maatregelen

1. Het probleem waarmee Fedesco geconfronteerd wordt, moet worden opgelost voor alle maatregelen inzake de gebouwen (de werking is té complex terwijl er veel moet worden gedaan en Fedesco over fondsen beschikt waardoor de organisatie kan handelen). Er moet dus een ministeriële taskforce op touw worden gezet om dit te regelen.
2. Het oprichten van een expertisenetwerk op nationaal niveau dat Fedesco, de autonome overheidsbedrijven, Defensie, de gewesten, enzovoort groepeert en door Fedesco wordt gecoördineerd. Deze laatste krijgt de menselijke en budgettaire middelen om dit te doen, ieder beschikt namelijk over competenties inzake de derde investeerder en de energie-efficiënte van de gebouwen die het verdienen verzameld en gekapitaliseerd te worden. Het gaat erom te centraliseren en te verdelen, wat nu al gebeurt. Een wettelijk samenwerkingskader tussen overheid en privé creëren.
3. Dezelfde subsidies, premies, incentives voorzien voor de federale overheidsbedrijven als die van de gewestelijke instanties voor de gemeenten en provincies. Dit is een probleem dat de federale regering moet oplossen.
4. Langetermijnafspraken tussen de federale overheid en overheidsdiensten enerzijds en de voogdijoverheid en de overheidsbedrijven anderzijds. Geven van incentives om doelstellingen te bereiken. Voor het park dat de federale diensten bezetten, kan de vermindering van het energieverbruik oplopen tot 20% op 5 jaar (door FEDESCO geschat op EUR 210 miljoen op basis van de derde investeerder - terugbetaling op 15 jaar).
5. De bewustmakingscampagne van Fedesco uitbreiden tot alle federale ambtenaren.
6. De controle van de onderhoudsbedrijven organiseren om de energie-efficiëntie van de installaties te optimaliseren (de cel energie en duurzame ontwikkeling van de Regie der Gebouwen versterken), zowel op het veld door de beheerders van de gebouwen als gecentraliseerd door de Regie zelf.
7. De functie van de beheerders van de gebouwen definiëren (FOD P&O) en ad-hocopleidingen voorzien in het programma van de gecertificeerde opleidingen (OFO) (integreren in maatregel 3).
8. De criteria bepalen inzake de locatie van de gebouwen waarin de federale besturen gehuisvest zijn, of het nu om bouwen of huren gaat (bijvoorbeeld: Toegankelijkheid voor het collectief vervoer).